

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **Mgr. O. H.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Královehradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 1. 2024, čj. KUKHK-41823/DS/2023-3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 5. 2024, čj. 28 A 1/2024-36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Vrchlabí (správní orgán I. stupně) rozhodnutím z 27. 11. 2023, čj. MUVR/46018/2023/SCHJI, uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku, neboť řídil osobní vozidlo a překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci o 30 km/h. Na základě odvolání žalobce změnil žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím prvostupňové rozhodnutí ve skutkové větě a výroku o správním trestu tak, že žalobce uvedeným jednáním porušil § 18 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), a spáchal tedy z nedbalosti přestupek podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 téhož zákona. Za to mu uložil pokutu ve výši 4 000 Kč, jejíž výměru současně mimořádně snížil o 1 000 Kč na 3 000 Kč. Ve zbytku žalovaný rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové. Především namítal, že se včas a dostatečně omluvil z ústního jednání před správním orgánem I. stupně, který však omluvu neakceptoval. Žalobce se jako insolvenční správce musel v době jednání neplánovaně účastnit převzetí části majetkových hodnot (závodu) dlužníka v insolvenční věci sp. zn. MSPH 79 INS 9712/2023.

[3] Krajský soud shora označeným rozsudkem žalobu zamítl. Uvedl, že v dané věci by byla omluva učiněna bezodkladně, kdyby k ní došlo ihned poté, co se žalobce dozvěděl o kolizi nařízeného jednání s převzetím majetkové podstaty dlužníka. I samotný tvrzený důvod by byl dostatečně závažný. Za sporné však soud označil to, zda byly žalobcem tvrzené důvody jeho omluvy řádně (dostatečně) doloženy. Shrnul k této otázce relevantní právní úpravu včetně existující judikatury. Zdůraznil, že žalobce tvrzený důležitý důvod v průběhu celého správního řízení dostatečně nedoložil (přestože tak mohl učinit ihned po uskutečnění tvrzeného převzetí majetku dlužníka např. předložením předávacího protokolu). Soud připustil, že žalobce v době omluvy skutečně nemusel v tomto směru mít žádný hmatatelný důkaz v ruce, ale žádný takový důkaz nepředložil ani bezodkladně po tvrzeném převzetí majetku dlužníka, ani v průběhu odvolacího řízení, a dokonce ani v řízení před soudem. Jím uváděný důležitý důvod tedy zůstal pouze v rovině tvrzení. Ani k samotné včasnosti omluvy nenabídl žádný důkaz a v rovině tvrzení tak zůstal i sám okamžik, kdy se dozvěděl o nutnosti prohlídky a převzetí majetku. Žalobce také mohl žádat spolu s omluvou jiný termín projednání přestupku, případně se zajímat, zda jeho omluva byla jako náležitá přijata. Ani žalobcem předložený znalecký posudek vztahující se k ocenění majetku dlužníka není s to potvrdit kolizi ústního jednání a procesu přebírání majetku (byl vyhotoven cca 3 měsíce před konáním jednání). Ani další žalobcem předložené listiny (dokládající pouze jeho funkci insolvenčního správce) rovněž nemohly samy o sobě osvědčit jím tvrzené skutečnosti.

[4] Krajský soud upozornil též na to, že posouzení náležitosti omluvy nebo důležitosti důvodu bránícího účasti u jednání spadá do diskrečního oprávnění správního orgánu, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu. V daném případě nezjistil ani překročení mezí správního uvážení, ani jeho zneužití. Důvodnou pak neshledal ani argumentaci stěžovatele, podle níž mu z důvodu neuznání omluvy nebylo fakticky umožněno nahlédnout do spisu, vyjádřit se k věci a navrhnout důkazy. Uzavřel, že správní orgány nepochybily, pokud omluvu žalobce nepovažovaly za náležitou. Bez další aktivity žalobce a při chybějícím následném doložení jeho tvrzení, že k převzetí majetku dlužníka skutečně v inkriminovanou dobu došlo, resp. kdy se o termínu převzetí závodu dozvěděl, správní orgány důvodně dospěly k závěru, že omluva nebyla náležitá, a tedy důvod neúčasti žalobce na ústním jednání dostatečný.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Předně shrnul dosavadní průběh řízení včetně odůvodnění rozhodnutí správních orgánů i napadeného rozsudku. Upozornil na to, že soud oproti správním orgánům připustil dostatečnou závažnost důvodů jeho omluvy (podle správních orgánů v dané věci ani nedošlo ke kolizi dvou úředních zájmů). Krajský soud podle stěžovatele plně uznal relevanci jím tvrzených důvodů omluvy. Z odůvodnění napadeného rozsudku plyne, že pokud by stěžovatel důvody a včasnost omluvy prokázal, krajský soud by žalobou napadené rozhodnutí zrušil. Podle stěžovatele jej však měl soud v takové situaci poučit podle § 118a o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., a to v tom smyslu, která jeho tvrzení považuje za prokázaná (a která nikoliv), a vyzvat jej, aby svá tvrzení případně doložil. K tomu však nedošlo. Krajský soud na jedné straně konstatuje, že stěžovatel ani v řízení před soudem nepředložil stran včasnosti a oprávněnosti omluvy hmatatelný důkaz, stěžovatele však v tomto ohledu nijak

pokračování

nepoučil. Porušil tak procesní práva stěžovatele a tím i jeho právo na spravedlivý proces.

[6] Žalovaný ke kasační stížnosti bez dalšího pouze sdělil, že se ztotožňuje s rozsudkem krajského soudu.

III. Přijatelnost kasační stížnosti

[7] Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., neboť u krajského soudu rozhodovala v dané věci samosoudkyně. Je tak třeba posoudit, zda kasační stížnost (ve smyslu naposledy uvedeného ustanovení) *svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele*. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti lze odkázat na usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS (jehož závěry se použijí i mimo oblast mezinárodní ochrany, viz usnesení NSS ze 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Kasační stížnost je podle uvedené judikatury přijatelná, pokud: (i) se dotýká zatím judikaturou neřešených právních otázek; (ii) se týká právních otázek řešených rozdílně; (iii) je třeba judikturního odklonu; či (iv) došlo k zásadnímu pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] S ohledem na stěžovatelem uplatněné důvody kasační stížnosti (týkající se tvrzeného pochybení krajského soudu při plnění poučovací povinnosti) přichází z hlediska přijatelnosti kasační stížnosti v nynější věci v úvahu jen důvod čtvrtý (ze shora vymezených), který je však jen výjimečným nástrojem pro řešení zásadních pochybení. Sestává především ze dvou typizovaných situací: (a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování bude docházet i v budoucnu, či (b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (viz výše zmíněné usnesení čj. 1 Azs 13/2006-39).

[9] Podle Nejvyššího správního soudu však žádná část nyní uplatněné kasační argumentace přijatelnost kasační stížnosti nezakládá.

[10] Jde-li o přijatelnost dle výše popsané situace (a), zde je třeba zdůraznit, že neaplikovali v dané věci krajský soud stěžovatelem odkazovaný § 118a o. s. ř., nepostupoval v rozporu s existující judikaturou. Naopak jeho postup byl s touto judikaturou plně souladný. Jak z ní totiž plyne, poučení dle § 118a o. s. ř. se v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nepoužije (např. rozsudek NSS z 5. 1. 2010, čj. NSS čj. 2 Afs 87/2009-131). Aktuálně se otázkou poučovací povinnosti podle uvedeného ustanovení zabýval zdejší soud například v rozsudku z 24. 5. 2024, čj. 3 As 55/2023-44. Učinil tak velmi podrobně a komplexně, a to včetně zohlednění existující judikatury Ústavního soudu (viz zejm. bod 33 a násl. tohoto rozsudku), a proto lze na jeho závěry plně odkázat. Podstatné je především to, že v případě přezkumu správních rozhodnutí správními soudy se jedná o samostatný typ řízení oddělený od systému civilního soudnictví. Tento typ řízení se řídí soudním řádem správním, jakožto vlastním procesním předpisem. Přiměřené použití občanského soudního řádu na základě § 64 s. ř. s. je třeba považovat za výjimečné. Použití § 118a o. s. ř. v řízení před správními soudy nepřichází v úvahu, neboť účastníci tohoto řízení i soudy samotné jsou oproti civilnímu řízení při jednání v odlišné situaci.

[11] K tomu, aby byly naplněny důvody přijatelnosti dle shora popsané situace (b) je pak třeba, aby se jednalo skutečně o zásadní pochybení krajského soudu. Případná nevýrazná pochybení při výkladu zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby založila přijatelnost kasační stížnosti (opět viz usnesení čj. 1 Azs 13/2006-39, jakož i řadu navazujících rozhodnutí, například usnesení NSS z 31. 1. 2018, čj. 1 Azs 379/2017-26 či z 15. 12. 2022, čj. 8 Azs 195/2022-28). I kdyby však výše reprodukováná argumentace stěžovatele v nyní projednávané věci mířila (obecněji) do poučovací povinnosti soudu, resp. porušení zákazu překvapivosti z jeho strany, ani tak by přijatelnost kasační stížnosti nemohla založit. V tomto ohledu považuje Nejvyšší správní soud za rozhodné, že omluvu stěžovatele za dostatečnou a včasnou nepovažoval již žalovaný (viz str. 16 rozhodnutí žalovaného), a to bez ohledu na další spornou otázku „kolize dvou úředních zájmů“. Za těchto okolností lze v návaznosti na nynější argumentaci stěžovatele jen obtížně shledat zásadní procesní pochybení krajského soudu, které by přijatelnost kasační stížnosti mohlo založit.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[13] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročež se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. listopadu 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu